

УДК 657.429/.47:636.4

Стаднік Л.І.,
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Білоцерківський національний аграрний університет

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК БІОЛОГІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ У СВИНАРСТВІ

Постановка проблеми. У 90-х роках з розпадом колгоспно-радгоспної системи на селі, в першу чергу велику шкоду було завдано тваринництву, зокрема свинарству. А тому ця галузь, будучи трудомісткою та при відсутності відповідної ринкової інфраструктури і державної цінової політики, тривалий час перебувала у депресивному стані. Стрімке зменшення поголів'я свиней вдалося зупинити лише протягом останніх двох років, хоча рентабельність свинарства ще залишається на низькому рівні.

В процесі входження України до потужних міжнародних організацій значно буде посилюватися конкуренція на ринку забезпечення населення свининою. Виходячи з цього, можна стверджувати, що без впровадження сучасних інтенсивних технологій і підвищення економічної ефективності виробництва та збуту свинини дана галузь буде неконкурентоздатною.

Одними із факторів підвищення ефективності галузі свинарства є також достовірний облік, постійний контроль і якісний аналіз за витратами, виходом продукції та фінансовими результатами. Адже завданнями бухгалтерського є:

- правильне і повне відображення витрат на виробництво продукції по кожній обліково-виробничій групі тварин у розрізі свиноферм;
- правильне визначення фактичної собівартості кожного виду продукції свинарства;
- систематичний контроль за виконанням бюджету кожною свинофермою.

Найбільш важливою частиною управління галуззю свинарства є прийняття рішення. Для вироблення правильного рішення необхідна повна, оперативна й достовірна інформація.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання теоретичного та практичного характеру обліку в тваринництві, зокрема свинарстві, висвітлено у роботах багатьох науковців, зокрема Л. К. Сука, М. Ф. Огійчука, Н. М. Вдовенко, П. Л. Сука, Г. Г. Кірейцева, О. П. Сकिрана, П. Т. Саблука та інших. Разом з тим, питання обліку на свинарських підприємствах в умовах ринку вимагає більш детальнішого вивчення та подальшого вдосконалення.

Постановка завдання. Метою дослідження є удосконалення існуючих методичних підходів до організації бухгалтерського обліку в галузі свинарства. Об'єктом дослідження є теоретико-методологічні та практичні засади обліку біологічних активів та перетворень у свинарстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фіксація і передача інформації є обов'язковим елементом управлінської діяльності, а матеріальними носіями її є документи. Інформація, що міститься в документах, необхідна для стабільної діяльності галузі свинарства. Адже на її основі приймаються відповідні управлінські рішення.

Для обліку витрат на виробництво у свинарстві господарства повинні використовувати значну кількість різноманітних первинних документів. Їх можна поділити на п'ять груп з обліку: 1) витрат праці; 2) предметів праці; 3) засобів праці; 4) виконаних робіт і послуг; 5) виходу продукції.

Слід відмітити, що із запровадженням П(С)БО 30 «Біологічні активи», 21.02.2008 р. затверджені Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів [2]. Виходячи з цього, у свинарстві необхідно використовувати нові відповідні бланки документів. Адже невірний складений документ не матиме юридичної сили, що може завдати збитків господарству. Звідси, первинні документи повинні вестися правильно і своєчасно.

Провівши дослідження сільськогосподарських підприємств, які займаються свинарством, нами встановлено, що організація первинного обліку біологічних активів і

продукції даної галузі не повністю відповідає сучасним вимогам. Крім того, якщо надання інформації буде неповним, недостовірним та невчасним, то це призведе до недотримання принципу повного висвітлення.

Як приклад – ще не всі господарства використовують в обліку біологічних активів свинарства типові та спеціалізовані форми документів. На окремих з них ще застосовуються типові та спеціалізовані форми первинних документів на російській мові, затверджені ще Міністерством сільського господарства СРСР. Звичайно, це протирічить діючій нормативно-правовій базі, яка регулює організацію первинного обліку [7].

В процесі біологічних перетворень у свинарстві передбачено перелік і порядок використання цілого ряду первинних і нагромаджувальних документів [5, с. 66-67; 95-96].

При нарахуванні оплати праці працівникам свинарства основними документами є Табель обліку робочого часу (ф. № 64) та Розрахунок нарахування заробітної плати працівникам тваринництва (ф. № 69).

Корми на свиноферму завідувач одержує з комори і списує на годівлю тварин на підставі Відомості витрат кормів (ф. № 94-АПК). Дана відомість є комбінованим накопичувальним документом, на підставі якого корми відпускаються на ферму та списуються на годівлю тварин. Зведений облік витрат кормів на свинофермі ведуть у Журнали обліку витрачання кормів (ф. № 35). У ньому для кожного виду кормів і групи тварин відводять окремі сторінки, на яких записують витрати кормів за їх видами у фізичній масі в перерахунку на кормові одиниці та за вмістом протеїну, а також кормо-дні.

Дезінфікуючі засоби, медикаменти, біопрепарати та інші матеріали відпускають на свиноферму за Лімітно-забірними картами на одержання матеріальних цінностей (ф. № 117-АПК) та Накладними внутрішньогосподарського призначення (ф. № 87). Дані первинних документів зі списання матеріальних цінностей у виробництво є основою для складання Звіту про рух матеріальних цінностей (ф. № 121) та Виробничого звіту з тваринництва.

При контролі витрат товарно-матеріальних цінностей обов'язково перевіряють правильність застосування норм витрат, відповідність зазначеного поголів'я тварин фактичній наявності на кожну дату тощо.

Послуги вантажного автотранспорту для свинарства списують на підставі Подорожного листа вантажного автомобіля (ф. № 2). Витрати на транспортні роботи тракторів списують згідно з Подорожнім листом трактора (ф. № 69). Витрати на роботи і послуги таких власних допоміжних виробництв групуються в накопичувальних відомостях і відносяться на об'єкти в свинарстві за фактичною собівартістю.

Списання з підзвіту завідувача свиноферми або бригадира витрачених малоцінних і швидкозношуваних предметів, спецодягу, спецвзуття, малоцінних необоротних активів здійснюють на основі Актів на списання виробничого і господарського інвентарю, малоцінних та швидкозношуваних предметів (ф. № 126).

Використану воду в тваринництві списують за собівартістю її 1-го м³ води згідно зі Звітом про водопостачання, а електроенергію – за фактичною вартістю її одержання зі сторони на підставі Звіту про використання електроенергії (ф. № 127).

Основою для обліку послуг гужового транспорту є Облікові листки праці і виконаних робіт (ф. № 66). Якщо ці послуги надано гужовим транспортом, закріпленим безпосередньо у тваринництві, то кількість коней-днів обліковують на основі Розрахунку нарахування заробітної плати працівникам тваринництва (ф. № 69).

Послуги з транспортного і технічного обслуговування галузі, виконані сторонніми підприємствами оформляються Актами на виконання робіт, Товарно-транспортними накладними та Рахунками-фактурами (ф. № 868).

Амортизацію основних засобів у тваринництві відносять на витрати виробництва на основі відповідних Розрахунків нарахування амортизаційних відрахувань.

Загальновиробничі витрати відносять на витрати свинарства відповідно до Відомості розподілу.

Окремі витрати відносять на свинарство на основі Листків-розшифровок та інших документів.

Приплід поросят оприбутковують у день його одержання на підставі Актів на оприбуткування приплоду тварин (ф. № 95). Приріст живої маси свиней обліковують у Відомостях зважування тварин (ф. № 98) і Розрахунках визначення приросту (ф. № 98а).

Вибракування поголів'я свиней з основного стада відбувається при втраті ними корисних господарських якостей. При цьому постійно діюча комісія на підставі зроблених висновків складає Акт на списання довгострокових біологічних активів тваринництва (ф. № ДБАСГ-4)

При загибелі свиней на вирощуванні та відгодівлі складається Акт на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка, падіж) (ф. № ПБАСГ-6).

Згідно П(С)БО 30 свині, що утримуються підприємством з метою отримання приросту живої маси, живої маси та додаткових біологічних активів (приплід), належать до біологічних активів тваринництва.

Для відокремлення процесу біологічних перетворень в тваринництві (процесу виробництва) від інвентарного обліку тварин в бухгалтерському обліку введені окремі синтетичні рахунки, які, з одного боку, дають змогу накопичувати і систематизувати витрати на вирощування та відгодівлю тварин, стежити за збільшенням їх живої маси, а з іншого – вести облік наявного поголів'я, його живої маси вартості на початок звітної періоду, а також зміни цих показників за звітний період [3].

Для узагальнення інформації про біологічні об'єкти, витрати і вихід продукції свинарства, ведення синтетичного і аналітичного обліку передбачено відповідні рахунки (табл. 1).

Таблиця 1

**Витяг
з Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій**

Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Сфера застосування
Код	Назва	Код	Назва	
1	2	3	4	5
Клас 1. Необоротні активи				
15	Капітальні інвестиції	155	Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	Усі види діяльності
16	Довгострокові біологічні активи	163	Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, що здійснюють сільськогосподарську діяльність
		164	Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю	
Клас 2. Запаси				
20	Виробничі запаси	208	Інші матеріали	Усі види діяльності
21	Поточні біологічні активи	212	Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, що здійснюють сільськогосподарську діяльність
		213	Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю	
23	Виробництво			Усі види діяльності
27	Продукція сільськогосподарського виробництва		За видами продукції	Сільське господарство, підприємства інших галузей з підсобним сільськогосподарським виробництвом

Джерело: [8]

Виходячи з цього, поголів'я свиней основного стада є довгостроковим біологічним активом, а на вирощуванні та відгодівлі – поточним біологічним активом. Облік витрат і виходу продукції ведеться на активному, операційному, калькуляційному рахунку 23

«Виробництво».

Враховуючи потреби управлінського обліку при виробництві свинини, інформації цього синтетичного рахунка недостатньо. Сільськогосподарські підприємства, як правило, відкривають субрахунок 232 «Тваринництво». Враховуючи обчислювальні можливості сучасного програмного забезпечення щодо ведення обліку, доцільним було б відкриття субрахунка 2-го порядку 2322 «Свинарство».

Аналітичний облік за субрахунком 2322 «Свинарство» буде вестися за встановленою номенклатурою об'єктів обліку та статтями витрат. Витрати та вихід продукції свинарства необхідно обліковувати за окремими підрозділами підприємства та центрами витрат і відповідальності. А тому доцільним є відкриття наступних аналітичних рахунків:

- основне стадо свиней;
- свині на вирощуванні;
- свині на відгодівлі.

Також на окремому аналітичному рахунку слід відображати витрати з приготування кормів у кормокухнях або кормоцехах свиноферми.

Витрати на виробництво продукції свинарства у плануванні та обліку групуються за статтями, які господарство може визначати самостійно. Склад статей має бути затверджений наказом про облікову політику підприємства.

У свинарстві склад статей витрат може бути наступним: витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; паливо та мастильні матеріали; засоби захисту тварин; корми; роботи та послуги; витрати на ремонт необоротних активів; інші витрати на утримання основних засобів; інші витрати; непродуктивні витрати (в обліку); загальновиробничі витрати.

До статті «Витрати на оплату праці» включають основну й додаткову оплату праці працівників свиноферми.

На статті «Відрахування на соціальні заходи» обліковують єдиний соціальний внесок, нарахований на оплату праці працівників свиноферми.

У статті «Паливо та мастильні матеріали» відображають комплексну ціну палива, у яку входять його вартість на виконання технологічних операцій у свинарстві, вартість мастил тощо.

До статті «Засоби захисту тварин» включають вартість біопрепаратів та дезінфікуючих засобів, які застосовуються у свинарстві.

У статті «Корми» відображають вартість кормів власного виробництва та придбаних, витрати на їх внутрішньофермське переміщення. Сюди відносять також витрати на приготування кормів у кормоцехах. Ці суми списують безпосередньо на відповідні види і групи тварин або розподіляють між ними пропорційно масі згодованих кормів.

У статті «Роботи та послуги» відображають витрати на роботи та послуги власних допоміжних виробництв, які забезпечують виробничі потреби, та вартість послуг виробничого характеру, наданих сторонніми підприємствами, включаючи послуги, надані водогосподарськими організаціями (крім робіт та послуг, витрати на які включаються до інших статей). До складу цієї статті включають вартість послуг власного та залученого автомобільного, тракторного й гужового транспорту. Витрати відносять на окремі об'єкти планування та обліку, виходячи з обсягів робіт, пов'язаних із перевезенням вантажів (у тонно-кілометрах, умовних еталонних гектарах тощо).

Вартість послуг електро-, тепло-, водо-, та газопостачання визначається з включенням вартості відповідно електричної, теплової енергії, води, газу, одержаних зі сторони та вироблених на власному підприємстві.

До складу статті «Витрати на ремонт необоротних активів» включають:

а) суми на оплату праці працівників, зайнятих на ремонтних роботах, вартість запасних частин, ремонтно-будівельних та інших матеріалів, витрачених на поточний ремонт основних засобів тваринництва;

б) вартість послуг сторонніх організацій та власних майстерень з технічного обслуговування й поточного ремонту обладнання ферм.

До статті «Інші витрати на утримання необоротних активів» включаються суми, використані на їх утримання безпосередньо у конкретному виробництві.

До складу цих витрат відносять:

а) витрати на оплату праці персоналу, який обслуговує необоротні активи (крім

трактористів-машиністів та інших працівників, зайнятих у технологічному процесі виробництва сільськогосподарської продукції, тощо), механіків, сторожів та ін.;

б) амортизаційні відрахування на основні засоби свинарства.

Витрати на утримання приміщення для свиней, де розміщено декілька їх груп, розподіляють пропорційно зайнятій площі.

У статті «Інші витрати» відображають витрати, безпосередньо пов'язані з виробництвом певної продукції і не включені до жодної з вищенаведених статей, а саме:

а) вартість спецодягу та спецвзуття, що видаються працівникам, зайнятим доглядом за свинями (за винятком вартості спецодягу, який видається ветпрацівникам і сторожам), а також інших малоцінних і швидкозношуваних предметів;

б) вартість підстилки для свиней;

в) витрати на штучне осіменіння свиней (утримання пункту, вартість сперми, оплату праці техника штучного осіменіння тощо);

г) витрати на будівництво та утримання літніх таборів, загонів, навісів та інших споруд некапітального характеру для свиней. Ці витрати обліковуються складі витрат майбутніх періодів, а на собівартість відносяться рівними частками протягом терміну використання зазначених споруд, який встановлюється комісією при введенні відповідного об'єкта в експлуатацію;

д) платежі зі страхування майна, поголів'я свиней, а також окремих категорій працівників зайнятих безпосередньо на роботах з підвищеною небезпекою для життя і здоров'я у випадках, передбачених законодавством;

е) інші витрати, що включаються у собівартість продукції (робіт, послуг) і не носяться до цієї та інших статей витрат. Ці витрати, як правило, безпосередньо відносять на відповідні групи тварин.

До складу статті «Непродуктивні витрати (в обліку)» включають втрати падежу молодняку та дорослих свиней на відгодівлі за винятком втрат, які сталися внаслідок стихійного лиха, і що підлягають відшкодуванню винними особами, та вартості одержаної сировини (шкур, технічного м'яса тощо) за цінами можливої реалізації.

У статті «Загальновиробничі витрати» відображають бригадні, фермські, цехові та загальновиробничі витрати тваринництва.

Ці витрати спочатку обліковують на окремому субрахунку рахунка 91 «Загальновиробничі витрати» і розподіляють між об'єктами планування та обліку свинарства пропорційно до загальної суми витрат, за винятком вартості кормів, та відносять на собівартість лише тієї продукції, яка виробляється у конкретних бригаді, фермі, цеху.

П(С)БО 30 «Біологічні активи» не виключає калькулювання фактичної собівартості сільськогосподарської продукції, але і не передбачає порядку обчислення собівартості і закриття рахунків [6, с. 51-64]. А тому необхідно звернути увагу на такі елементи бухгалтерського обліку, як оцінка і калькуляція [1]. Адже для точного відображення витрат та визначення фінансових результатів діяльності у бухгалтерському обліку вибір методу оцінки біологічних активів і сільгосппродукції є дуже важливою складовою організації обліку. Це стосується і свиного господарств. Так, приріст живої маси і сама жива маса свиней при первісному визнанні можуть оцінюватися за справедливою вартістю (П(С)БО 30) або за виробничою собівартістю (П(С)БО 16) [4]. Конкретний метод оцінки повинен бути закріплений у Наказі про облікову політику підприємства.

Перший метод оцінки за справедливою вартістю, будучи значно простішим та більш достовірнішим, не зовсім підходить для оцінки приросту живої маси, народжених поросят. Другий – за виробничою собівартістю є більш складнішим, але його доцільно використовувати для проведення аналізу господарської діяльності.

Від точності та обґрунтованості калькуляційних розрахунків залежить об'єктивність економічних показників, що мають визначальне значення для подальшого розвитку підприємства. Розрахунок собівартості продукції свинарства здійснюється з урахуванням особливостей цієї галузі. До таких особливостей, зокрема належить те, що в результаті відгодівлі свиней є приріст живої маси, отриманий у звітному періоді, і жива маса.

Згідно з Методичними рекомендаціями, затвердженими наказом Мінагрополітики від 18.05.01 р. №132, об'єктами калькулювання в свинарстві визначені (табл. 2):

Таблиця 2

Об'єкти планування та обліку виробничих витрат і визначення собівартості продукції свинарства

Об'єкти планування та обліку виробничих затрат	Об'єкти калькулювання продукції	Одиниця калькулювання
Основне стадо свиней (свиноматки, поросята до 1-2-х місяців, хряки-плідники)	Поросята відлучені	1 центнер
	Приріст живої маси	
Свині на вирощуванні (поросята від 1-2-х до 4-х місяців)	Приріст живої маси	
	Жива маса	
Свині на відгодівлі (поросята старше 4-х місяців і поголів'я свиней на відгодівлі)	Приріст живої маси	
	Жива маса	

Джерело: [1].

Об'єкти планування та обліку затрат у свинарстві можуть уточнюватися стосовно наявної технології в конкретних господарствах.

У спеціалізованих господарствах собівартість продукції свинарства розраховують в цілому по галузі і кожній технологічній групі, а в неспеціалізованих – тільки в цілому по галузі. Слід зауважити, що для обліку, звітності і аналізу діяльності галузі свинарства доцільно застосовувати не одну із паперових форм обліку, а сучасну комп'ютерну програму 1С-Бухгалтерія.

Висновки з проведеного дослідження. Дослідження теоретичних аспектів, нормативних документів та практики ведення обліку біологічних активів, витрат за біологічними перетвореннями і виробництва продукції свинарства, дозволило сформулювати наступні висновки і пропозиції:

1. Проведеним дослідження було виявлено, що первинний облік на переважній більшості свиноферм не відповідає вимогам П(С)БО 30 «Біологічні активи», адже нові форми первинних і зведених документів не набули широкого застосування.

Згідно Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88, первинні документи, облікові реєстри і фінансова звітність повинні складатися українською мовою. Документи, складені іноземною мовою (в т.ч. російською), що є підставою для здійснення записів у бухгалтерському обліку, повинні мати впорядкований автентичний переклад на українську мову.

2. Форми облікових реєстрів використовуються також старого зразку.

3. Застосування оцінки біологічних активів за справедливою вартістю не набуло практичного впровадження, так як оцінка за плановою, а потім виробничою собівартістю є більш зручнішою.

4. Використовуючи рахунок 23 «Виробництво», доцільним є відкриття субрахунків 2-го і 3-го порядків, а також аналітичних рахунків: основне стадо свиней; свині на вирощуванні; свині на відгодівлі.

Бібліографічний список

1. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 р. № 132. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uazakon.com/big/text1528/pg1.htm>

2. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики України від 21.02.2008 № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=187927

3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2006 № 1315. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=197303

4. Національне положення бухгалтерського обліку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Національне_положення_бухгалтерського_обліку
5. Організація обліку у підприємствах сільськогосподарської галузі: [Навчальний посібник] / Шило В. П., Сопко В. В., Ільїна С. Б., Васьков В. Н. – К. : Кондор, 2011. – 268 с.
6. Облік сільськогосподарської діяльності / [Лузан Ю.Я., Жук В.М., Гаврилук В.М. та ін.]; за ред. Жука В.М. – К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007. – 368 с.
7. Панченко Л. О. Удосконалення первинного обліку біологічних активів у тваринництві / Л. О. Панченко, Т. П. Головченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvl nau/ekon/2010_17/Panchenko.pdf
8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. [Електронний ресурс].– Режим доступу :

References

1. Metodichni rekomendatsii z planuvannia, obliku i kalkuliuvannia sobivartosti produktsii (robit, posluh) silskohospodarskykh pidpriemstv, zatverdzeni Nakazom Ministerstva aharnoi polityky Ukrainy vid 18 travnia 2001 r. № 132, Available at: <http://uazakon.com/big/text1528/pg1.htm> (access date May 18, 2001).
2. Metodichni rekomendatsii shchodo zastosuvannia spetsializovanykh form pervynnykh dokumentiv z obliku dovhostrokovykh ta potochnykh biolohichnykh aktiviv v silskohospodarskykh pidpriemstvakh, zatverdzeni Nakazom Ministerstva aharnoi polityky Ukrainy vid 21.02.2008 № 73, Available at: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=187927 (access date February 21, 2008).
3. Metodichni rekomendatsii z bukhhalterskoho obliku biolohichnykh aktiviv, zatverdzeni nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.12.2006 № 1315, Available at: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=197303 (access date December 29, 2006).
4. Natsionalne polozhennia bukhhalterskoho obliku, Available at: http://uk.wikipedia.org/wiki/Національне_положення_бухгалтерського_обліку/.
5. Shylo, V.P., Sopko, V.V., Ilna, S.B. and Vaskov, V.N. (2011), *Orhanizatsiia obliku u pidpriemstvakh silskohospodarskoi haluzi* [Organization of account in the enterprises of agricultural industry], Tutorial, Kondor, Kyiv, Ukraine, 268 p.
6. Luzan, Yu.Ya., Zhuk, V.M. and Havryliuk, V.M. (2007), *Oblik silskohospodarskoi diialnosti* [Account of agricultural activity], TOV «Iur-Ahro-Vesta», Kyiv, Ukraine, 368 p.
7. Panchenko, L.O. and Holovchenko, T.P. “An improvement of primary account of biological assets is in a stock-raising”, Available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvl nau/ekon/2010_17/Panchenko.pdf
8. “Card of accounts of record-keeping of assets, capital, obligations and economic operations of enterprises and organizations”, Available at:

Стаднік Л.І. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК БІОЛОГІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ У СВИНАРСТВІ

Мета. Метою дослідження є удосконалення існуючих методичних підходів до організації бухгалтерського обліку в галузі свинарства. Об'єктом дослідження є теоретико-методологічні та практичні засади обліку біологічних активів та перетворень у свинарстві.

Методика дослідження. Методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання. До нього належать: загальнонаукові методичні прийоми, емпіричні теоретичні та емпіричні методичні прийоми досліджень. Використання методів конкретизації, історичного та системного дозволили визначити складові організації бухгалтерського обліку, фактори впливу на неї, напрями удосконалення нормативних документів. Інформаційною основою дослідження стали законодавчі та нормативно-правові акти з бухгалтерського обліку, наукові праці вітчизняних учених.

Результати. У статті визначені методичні і практичні проблеми бухгалтерського обліку в галузі свинарства, пов'язані із дією Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств та запровадженням П(С)БО 30 «Біологічні активи». Досліджено стан організації первинного обліку операцій стосовно біологічних активів, їх перетворень. Виявлено окремі проблеми щодо впровадження методичних рекомендацій із первинного обліку біологічних активів та їх

перетворень. Подано порядок документального оформлення господарських операцій стосовно руху біологічних активів свинарства, а також їх синтетичного і аналітичного обліку.

Наукова новизна полягає у посиленні теоретичного обґрунтування та розробці методичних підходів і пропозицій щодо удосконалення обліку діяльності свиноферм. Використовуючи рахунок 23 «Виробництво», доцільним є відкриття субрахунків 1-го порядку (231 «Рослинництво», «232 Тваринництво», «233 Промислове виробництво», «234 Допоміжне виробництво»). До субрахунку «232 Тваринництво» є необхідним відкриття субрахунку 2-го порядку – «2322 Свинарство», а також аналітичних рахунків: основне стадо свиней; свині на вирощуванні; свині на відгодівлі. Біологічні активи свинарства доцільно обліковувати за собівартістю.

Практична значущість зводиться до того, що на базі теоретичного вивчення та дослідження практичної діяльності свиного господарств дано пропозиції щодо поліпшення чинної методики бухгалтерського обліку. Впровадження рекомендацій автора в практичну діяльність господарств з виробництвом свинини підвищить достовірність обліково-аналітичної інформації про наявність біологічних активів тваринництва та ефективність їх використання та забезпечить надання достовірної та якісної інформації.

Ключові слова: П(С)БО 30 «Біологічні активи», галузь свинарства, біологічні перетворення у свинарстві, первинні документи, статті витрат свинарства, біологічні об'єкти, сільськогосподарська продукція, оцінка, справедлива вартість.

Stadnik L.I. ACCOUNTING CHANGES AND BIOLOGICAL CALCULATION IN PIG

Purpose. The study aims to improve the existing methodological approaches to accounting in pigs. The object of the study is theoretical, methodological and practical principles of accounting of biological assets and changes in the pig.

Methodology of research. The methodological basis of the study is the dialectical method of cognition. It includes: general scientific methodological techniques, theoretical and empirical techniques of empirical research. Use of specification, historical and systemic allowed to determine the composition of accounting impacts on her areas of improvement regulations. Knowledge base study were legal and regulations on accounting, Proceedings local scientists.

Findings. The article describes the methodological and practical problems of accounting in pig-related action Methodical recommendations on planning, accounting and costing of products (works, services), agriculture and imposing P(S)BO 30 "Biological Assets". The condition of initial accounting for transactions in respect of biological assets and their transformations. We found some problems with the implementation of guidelines on primary accounting of biological assets and their transformations. Posted procedure for documenting business transactions relating to the movement of biological assets pigs, as well as their synthetic and analytical accounting.

Originality. Scientific innovation is to strengthen theoretical study and development of methodological approaches and proposals on improvement of activity pig. Using the account 23 "Production", it is reasonable discovery sub 1st order (231 "Crop", "Animal 232", and «233 Industry, 234 Auxiliary productions»). By sub "Animal 232" is necessary to open a sub-account of the 2nd -order - "2322 Pig" and the analytical accounts: the main herd of pigs in growing pigs, pigs for fattening. Biological assets pig production advisable to account at cost.

Practical. The practical significance is to ensure that on the basis of theoretical study and research practice enterprises are from growing of pigs given suggestions for improving the current accounting methods. Implementation of the recommendations of the author's practice facilities for pork production will increase the reliability of accounting and analytical information on the availability of biological assets and livestock use efficiency and ensure the provision of reliable and quality information.

Key words: P(S)BO 30 "Biological Assets", pig, pig in the biological conversion, primary documents, items of expenditure pig biological objects, agricultural products, valuation, fair value.

Стадник Л.И. БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ БИОЛОГИЧЕСКИХ ПРЕВРАЩЕНИЙ ТА КАЛЬКУЛЯЦИЯ В СВИНОВОДСТВЕ

Цель. Усовершенствование существующих методических подходов к организации бухгалтерского учета в отрасли свиноводства. Объектом исследования есть теоретико-методологические та практические принципы учета биологических активов та превращений в свиноводстве.

Методика исследования. Методологической основой исследования есть диалектический метод познания. К нему принадлежат: общенаучные методические приемы, эмпирические теоретические и эмпирические методические приемы исследований. Использование методов конкретизации, исторического и системного позволили определить составные организации бухгалтерского учета, факторы влияния на нее, направления усовершенствования нормативных документов. Информационной основой исследования стали законодательные и нормативно правовые акты из бухгалтерского учета, научные труды отечественных ученых.

Результаты. В статье определены методические и практические проблемы бухгалтерского учета в отрасли свиноводства, связанные с действием Методических рекомендаций по планированию, учету и калькулированию себестоимости продукции (работ, услуг) сельскохозяйственных предприятий и внедрением П(С)БО 30 «Биологические активы». Исследовано состояние организации первичного учета операций относительно биологических активов, их превращений. Обнаружены отдельные проблемы относительно внедрения методических рекомендаций из первичного учета биологических активов свиноводства, а также их синтетического и аналитического учета.

Научная новизна заключается в усилении теоретического обоснования и разработке методических подходов и предложений относительно усовершенствования учета деятельности свиноферм. Используя счет 23 «Производство», целесообразным является открытие субсчетов 1-го порядка (231 «Растениеводство», «232 Животноводство», «233 Промышленное производство», «234 Вспомогательное производство»). К субсчету «232 Животноводство» является необходимым открытия субсчета 2-го порядка – «2322 Свиноводство», а также аналитических счетов: основное стадо свиней; свиньи на выращивании; свиньи на откорме. Биологические активы свиноводства целесообразно учитывать по себестоимости.

Практическая значимость сводится к тому, что на базе теоретического изучения и исследования практической деятельности свинохозяйств даны предложения относительно улучшения действующей методики бухгалтерского учета. Внедрение рекомендаций автора в практическую деятельность хозяйств с производством свинины повысит достоверность учетно-аналитической информации о наличии биологических активов животноводства и эффективности их использования и обеспечит предоставление достоверной и качественной информации.

Ключевые слова: П(С)БО 30 «Биологические активы», отрасль свиноводства, биологические превращения в свиноводстве, первичные документы, статьи расходов свиноводства, биологические объекты, сельскохозяйственная продукция, оценка, справедливая стоимость.